

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen

Vejledning om tilskud til biodiversitet & bæredygtighed **2023**

Udgivet februar 2023

Vejledning om tilskud til biodiversitet &
bæredygtighed 2023

Denne vejledning er udarbejdet af
Landbrugsstyrelsen i 2023

Foto: Landbrugsstyrelsen
© Landbrugsstyrelsen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og
Fiskeri
Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
E-mail: mail@lbst.dk
www.lbst.dk

ISBN 978-87-7120-529-9

Indhold

ÆNDRINGER TIL VEJLEDNING.....	5
1. KORT OM BIO-ORDNINGEN BIODIVERSITET & BÆREDYGTIGHED.....	6
1.1 Hvem kan søge ordningen?	6
1.2 Hvor stort er tilskuddet?	6
1.3 Hvad er formålet med ordningen?	7
2. HER ER DE VIGTIGSTE FRISTER.....	8
3. HVORNÅR KAN DU SØGE ORDNINGEN?	9
4. HVAD SKAL AREALERNE LEVE OP TIL?	10
4.1 Du skal have søgt og modtaget grundbetaling	10
4.2 Du skal overholde GLM 8-kravet.....	10
4.3 Hvilke arealtyper kan du bruge?	11
4.3.1 Hvilke arealer må du ikke udlægge elementer på?	11
4.4 Hvilke størrelser må arealer have?	12
4.4.1 Arealet må højst være 50 pct. af bedriftens samlede landbrugsareal.....	13
4.5 Kriterier og forpligtelser for at søge tilskud	14
4.5.1 Hvad gælder for slåningsbrak (forårsslåning eller sommerslåning)?	14
4.5.2 Hvad gælder for blomsterbrak?	15
4.5.3 Hvad gælder for bestøverbrak?	15
4.5.4 Hvad gælder for markbræmmer?	16
4.5.5 Hvad gælder for småbiotoper under ordningen?	16
4.6 Der er ingen gødskningsnorm til arealer under ordningen.....	19
4.7 Det skal du gøre, hvis der sker ændringer i løbet af året	19
4.7.1 Hvornår kan du ændre afgrødekode?	19
5. HVILKE TILSKUD KAN DU SØGE TIL SAMME AREAL?.....	21
5.1 Sammenhæng til andre ordninger	21
5.2 Sammenhæng med konditionalitet	21
6. KONTROL OG ADMINISTRATIVE SANKTIONER	23

6.1	Kriterier for at få tilskud	23
6.2	Forpligtelser	23
7.	ANDRE REGLER, DU SKAL KENDE.....	25
7.1	Husk nationale bestemmelser ved etablering af småbiotoper	25
7.2	Svig med og misbrug af tilskud	25
7.3	Omgåelse af kriterier og forpligtelser.....	26
7.4	Force majeure og ekstraordinære omstændigheder	26
7.5	Vi indsamler og behandler dine data.....	27
7.6	Hvis du vil klage over en afgørelse fra os.....	28
8.	RETSGRUNDLAG	29
8.1	EU-regler.....	29
8.2	Danske regler	29

Ændringer til vejledning

Februar 2023:

I denne version er vejledningen opdateret med:

- Uddybning i afsnit 4.4.1 Arealet må højst være 50 pct. af bedriftens samlede landbrugsareal.
- Tilføjelse om solceller er tilføjet afsnit 4.5.1 Hvad gælder for slåningsbrak (forårsslåning eller sommerslåning)?
- Nye henvisninger til bekendtgørelse om tilskud til biodiversitet & bæredygtighed for 2023 og bekendtgørelse om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2023. Se afsnit 8 Retsgrundlag.
- Henvisninger til ændringer til bekendtgørelse om kontrol og administrative sanktioner for visse tilskudsordninger under den Europæiske Unions fælles landbrugspolitik og bekendtgørelse om konditionalitet for 2023. Se afsnit 8 Retsgrundlag.

1. Kort om bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed

Bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed er en etårig bio-ordning for dig, der ønsker at gøre en ekstra indsats på dine landbrugsarealer til gavn for biodiversiteten. Ordningen skal være med til at udvikle ny natur og nye levesteder for dyr og planter og hjælpe med flere fødekilder for at øge mangfoldigheden af levende organismer på dine dyrkede landbrugsarealer. Du søger tilskud under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed ved at udlægge ikke-produktive elementer i form af arealer med brak, markbræmmer og småbiotoper.

Ordningen bygger oven på konditionalitetskravet GLM 8, hvor du er forpligtet til at sikre, at mindst 4 pct. af dine omdriftsarealer er ikke-produktive elementer og -arealer.

[I Vejledning om konditionalitet - Miljøområdet kan du læse mere om konditionalitet og GLM-krav](#)

Du kan kun søge tilskud under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed, hvis du samtidig opfylder GLM 8-kravet om udlæg af mindst 4 pct. ikke-produktive elementer og -arealer. Denne bio-ordning bygger ovenpå GLM 8-kravet, og du kan modtage tilskud til ikke-produktive elementer og -arealer, som går udover de påkrævede 4 pct. Du kan ikke få tilskud under denne bio-ordning til de samme elementer og arealer, du bruger til at opfylde GLM 8-kravet med.

1.1 Hvem kan søge ordningen?

Du kan søge ordningen, hvis du har rådighed over landbrugsarealer, og de samtidig er berettiget til grundbetaling inden for samme kalenderår.

1.2 Hvor stort er tilskuddet?

Tilskuddet er på ca. 2.740 kr. pr. ha ikke-produktivt element, du udlægger under ordningen.

Du har mulighed for ekstra tilskud til dine ikke-produktive elementer og -arealer, hvis du opfylder GLM 8-kravet med 4 pct. ikke-produktive elementer og samtidig søger ordningen på yderligere mindst 3 pct. af dine omdriftsarealer. Du kan på den måde modtage tilskud for alle ikke-produktive elementer og -arealer ud over de første 3 pct. Det vil ske automatisk, når du opfylder kriterierne for det ekstra tilskud på ét procentpoint af dine omdriftsarealer.

Alle ansøgninger, der opfylder ordningens kriterier og forpligtelser, vil blive imødekommet, men det kan blive til en lavere – eller højere – udbetalt sats end den planlagte sats. Satsen for hver bio-ordning kan variere med +/- 10 pct. og kan i særlige tilfælde blive reduceret med mere end 10 pct., hvis det er nødvendigt for at imødekomme alle ansøgninger på ordningen. I tilfælde af overansøgninger vil vi i første omgang overføre midler fra andre underansøgte bio-ordninger og eventuelt fra grundbetalingsordningen.

1.3 Hvad er formålet med ordningen?

Fra 2023 er en del af landbrugsstøtten øremærket bio-ordninger, der gavner klima, miljø og biodiversitet på landbrugsarealer. Bio-ordninger er etårige, men du kan som udgangspunkt søge om tilskud til samme areal år efter år. Bio-ordningerne er frivillige ordninger, der gør det muligt for dig som landbruger at få ekstra tilskud til grønne tiltag ud over de obligatoriske.

Der er behov for flere naturtiltag på landbrugsarealerne i Danmark. Bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed tilgodeser landbrugere, der ønsker at gøre en særlig indsats til gavn for biodiversiteten. Ordningen bidrager til, at Danmark kan leve op til målsætningerne i EU's biodiversitetsstrategi frem mod 2030. Ordningen forpligter kun til at udtage arealer til naturformål ét år ad gangen, men søger du ordningen i flere år eller gennem hele reformperioden, vil det i højere grad sikre langvarige levesteder for markens vilde dyr, fugle og insekter. Du kan derved lade elementerne ligge samme sted hen over flere år. Det vil være til gavn for biodiversiteten, miljøet og klimaet.

2. Her er de vigtigste frister

I ansøgningsåret skal de ikke-produktive elementer og -arealer være uden produktion i hele kalenderåret. Det vil sige, at du ikke må bruge dem produktionsmæssigt fra 1. januar til 31. december. Du skal dog udføre en årlig landbrugsaktivitet på arealer, der er indberettet som brak eller markbræmme. Du må ikke udføre en aktivitet på arealer med småbiotoper – på nær at afgræsse småbiotoper, som består af mindst 75 pct. træer og buske.

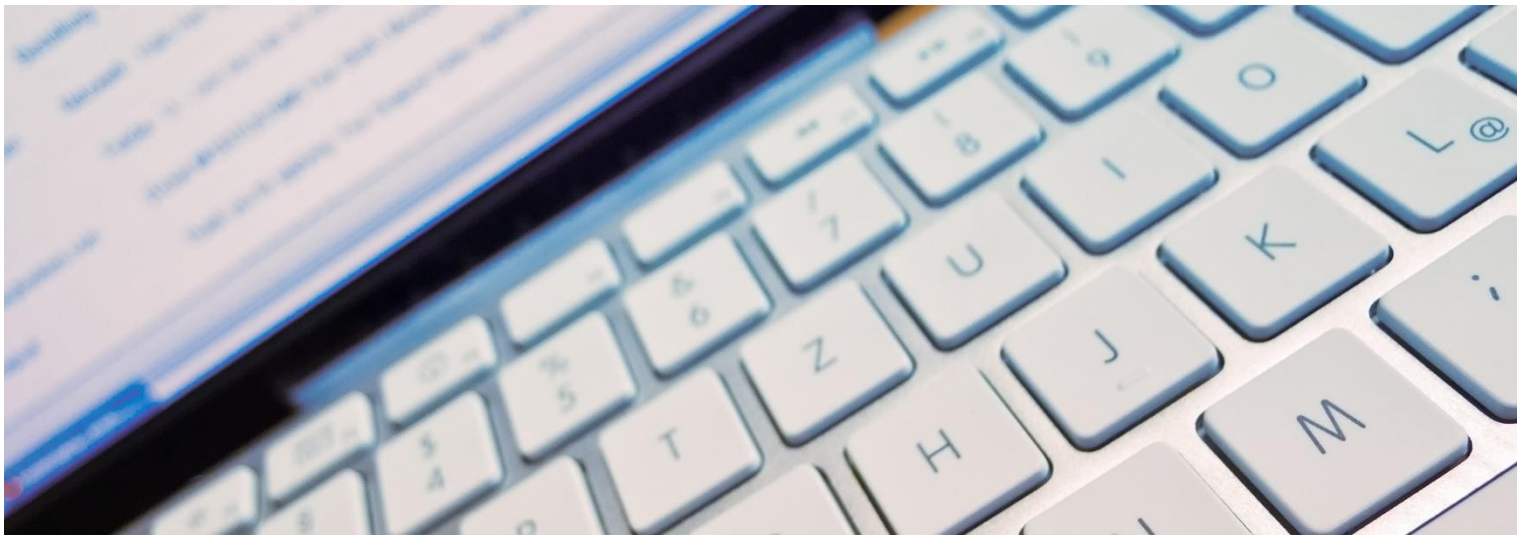
Ordningen følger derudover grundbetalingsordningens frister.

[Læs om generelle vigtige frister i Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer 2023](#)

I oversigten kan du se de vigtigste frister for ordningen. Vær opmærksom på, at hvis du søger tilskud til ikke-produktive elementer, der er en del af en mark, kan der gælde andre frister for den afgrøde, du dyrker på marken.

Perioder under bioordningen biodiversitet & bæredygtighed	
1. januar til 31. december 	Ikke-produktive elementer og arealer: De skal være uden produktion i hele kalenderåret. Det vil sige, at du ikke må bruge dem produktionsmæssigt. Vær opmærksom på at det er anderledes end, hvis du alene søger grundbetaling.
1. januar til 30. april 	Blomsterbrak, bestøverbrak og markbræmmer, hvor du har isået en blomster- eller bestøverbrakblanding: Du skal lave en forårsplojning og/eller iså en blomsterblanding i denne periode. Det er en toårig forpligtelse.
1. april til 30. april 	Slåningsbrak, forårsslåning: Du skal slå arealet mindst én gang i perioden.
1. maj til 31. juli 	Brak: Forbud mod slåning i perioden.
1. august til 25. oktober 	Slåningsbrak, sommerslåning: Du skal slå arealet mindst én gang i perioden.

3. Hvornår kan du søge ordningen?

Ordningen følger perioder for ansøgning, kontrol og udbetaling af landbrugsstøtte.

Du søger til ordningen i fællesskemaet fra 1. februar 2023.

Frister og perioder i ansøgning af landbrugsstøtte	
1. februar til og med 21. april 	Periode hvor du kan søge landbrugsstøtte.
24. april 	Frist for at du kan sende ændringer til markblokke og tilhørende korttemaer.
16. maj 	Frist for at du kan lave ændringer i dit fællesskema og sende forsinket ansøgning.

[Du kan læse mere i Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer 2023](#)

4. Hvad skal arealerne leve op til?

Du skal leve op til en række kriterier og forpligtelser for, at du kan få tilskud under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed. Kriterier for tilskudsberettigelse er forudsætninger for, at du kan søge få tilskud til de arealer, du søger om tilskud til under ordningen. Forpligtelser er de handlinger, du skal udføre eller undlade at udføre i en bestemt periode. Du kan læse mere om definitionerne i afsnit 6.

4.1 Du skal have søgt og modtaget grundbetaling

Der skal være udbetalt retmæssig grundbetaling til arealerne i det foregående ansøgningsår, inden du søger til ordningen. Det betyder, at arealet skal have været godkendt og have modtaget grundbetaling året før, inden du kan bruge det under denne bio-ordning. Det er et kriterie, der skal sikre, at tidligere tilskudsberettigede landbrugsarealer er med til at forbedre biodiversiteten.

[Du kan læse mere i Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer 2023](#)

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt [Bekendtgørelse nr. 128 af 6. februar 2023 om tilskud til biodiversitet og bæredygtighed for 2023](#):

- § 5 om fælles bestemmelser om tilskud

4.2 Du skal overholde GLM 8-kravet

Ordningen har tæt relation til konditionalitetskravet GLM 8, hvor du er forpligtet til at udlægge mindst 4 pct. ikke-produktive elementer og -arealer på dine omdriftsarealer. Det er et kriterie under ordningen og betyder, at du skal leve op til GLM 8-kravet, inden du søger bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed. Samme areal, du anvender til at opfylde GLM 8-kravet, kan ikke samtidig modtage tilskud under denne ordning.

Du kan udpege erstatningsarealer fra denne ordning til opfyldelse af GLM 8-kravet, hvis du ikke lever op til GLM 8-kravet på tidspunktet for fysisk arealkontrol. Vær opmærksom på, at du ved udpegningen af et erstatningsareal, du har søgt til denne ordning, kan blive sanktioneret. Du kan læse mere i afsnit 5.2.

Du kan læse mere om konditionalitet og sammenhængen til GLM-kravene i Vejledning om konditionalitet – Miljøområdet.

[Læs Vejledning om konditionalitet – Miljøområde.](#)

Hvis du ikke er omfattet af GLM 8, fordi du ikke har omdriftsarealer, så kan du godt få tilskud til bioordningen biodiversitet & bæredygtighed, hvis du udlægger elementer på arealer med permanent græs eller permanente afgrøder.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt [Bekendtgørelse nr. 128 af 6. februar 2023 om tilskud til biodiversitet og bæredygtighed for 2023](#):

- § 5 om fælles bestemmelser om tilskud, herunder at leve op til GLM 8
- § 6, der angiver en forpligtelse til ikke at udpege erstatningsarealer til GLM 8

4.3 Hvilke arealtyper kan du bruge?

Du kan bruge arealer som slåningsbrak, bestøverbrak, blomsterbrak, markbræmmer og elementer som småbiotoper i ordningen. Du må gerne kombinere forskellige arealer og elementer på samme landbrugsareal, men du kan kun opnå tilskud til et af elementerne, hvis elementerne er registreret oven på hinanden.

Eksempler på arealtyper

Det kan f.eks. være en selvstændig brakmark på 1 ha, hvor du udlægger en småbiotop på 0,5 ha. Du får derved tilskud til 0,5 ha småbiotop og 0,5 ha brak

Det kan også være et landbrugsareal på 2 ha, hvor hovedparten er en produktionsafgrøde, men hvor du har tegnet en selvstændig markbræmme på 0,2 ha ét sted og en småbiotop på 0,3 ha et andet sted. I dette tilfælde vil du opnå tilskud til både 0,2 ha markbræmme og 0,3 ha småbiotop.

Du kan altså inden for samme landbrugsareal have forskellige kombinationer, som alle giver en forskel i plantedækket og dermed udvider både levesteder og fødekilder for markens levende organismer.

Brak og småbiotoperne kan som udgangspunkt ligge på alle arealtyper, hvilket vil sige arealer registreret som enten omdriftsmarker, permanent græs og permanente afgrøder. Du kan læse afsnit 4.3.1 om undtagelser fra dette. Markbræmmer kan kun ligge på omdriftsmarker.

Hvis vi konstaterer, at der har været en produktion på dine ikke-produktive elementer, mister du dit tilskud under denne ordning for arealerne. Hvis arealerne overholder forpligtelserne for grundbetaling, vil du fortsat kunne få grundbetaling.

4.3.1 Hvilke arealer må du ikke udlægge elementer på?

Følgende arealer kan ikke indgå i denne ordning:

- arealer, der er beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3
- særlige udpegede Natura 2000-arealer
- arealer, du søger til andre bio-ordninger i 2023, herunder ekstensivering med slæt, varieret planteproduktion, miljø- og klimavenligt græs eller økologisk arealstøtte.

- arealer, der er underlagt betingelser ifølge andre nationale ordninger, hvor der ydes tilskud under betingelse af, at der ikke sker en landbrugsproduktion i 2023. Det kan være ordninger under Miljøstyrelsen, f.eks. klima- og lavbundsordninger eller i form af klima-, miljø- eller naturforpligtelser i medfør af indgåelse af direktivforpligtelser eller projekter, der undtagelsesvist fortsat kan modtage grundbetaling som følge af forpligtelserne.

Du må ikke udlægge småbiotoper på arealer med et High Nature Value (HNV)-indeks på 5 eller derover. Du kan i Internet Markkort (IMK) se kortlaget for HNV-indekset.

Arealer, der er underlagt nationale restriktioner, betyder også, at du ikke kan få tilskud til biodiversitet & bæredygtighed til vandbøringsområder – herunder den 25 meter beskyttelseszone omkring boringen, da der i forvejen er forbud mod at dyrke i beskyttelseszonen. Denne regel er beskrevet i miljøbeskyttelsesloven, som har til formål at gennemføre direktiver om naturbeskyttelse. Du kan finde vandbøringer og de tilhørende beskyttelseszoner i Internet Markkort i laget "Vandbøringer 2023."

Landbrugsarealer, som er beliggende indenfor et indvindingsområde til en vandboring, men ikke selve beskyttelseszonen på de 25 meter, kan anvendes under ordningen, med mindre at der i servitutten for det specifikke areal er et forbud mod dyrkning.

Enhver anden offentlig regulering der gælder for arealet i 2023, om at der ikke må ske en landbrugsproduktion, vil også betyde, at du ikke kan opnå tilskud for arealet. Se mere herom bekendtgørelsens § 7, nr. 7.

Derudover kan du ikke søge tilskud til følgende ikke-produktive elementer i denne ordning:

- 3-metersbræmmer (vedrører både GLM 4-normen og GLM 8-normen)
- Markkrat (vedrører alene GLM 8-normen)
- GLM-søer og fortidsminder (vedrører alene GLM 8-normen)
- Småbiotoper udlagt under grundbetalingsordningen

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt [Bekendtgørelse nr. 128 af 6. februar 2023 om tilskud til biodiversitet og bæredygtighed for 2023](#):

- § 4 om arealer der ikke er omfattet, stk. 1, nr. 1-6
- § 7 om fælles bestemmelser om tilskud, herunder arealer der ikke er omfattet

4.4 Hvilke størrelser må arealer have?

Det er et kriterie, at du skal søge tilskud til mindst 0,30 ha i alt under ordningen, og at hvert ansøgt element eller areal udgør mindst 0,01 ha på den enkelte mark.

For de enkelte elementer og arealer gælder desuden:

- **Brakmarker:** Forskellige typer af brak må udgøre en hel mark uanset størrelse.
- **Markbræmmer:** En eller flere markbræmmer må enkeltvis eller tilsammen højst udgøre op til 50 pct. af det samlede areal inden for samme markblok. Det er et kriterie under ordningen.
- **Småbiotoper:** En sammenhængende småbiotop må højst være 1 ha. Det er et kriterie under ordningen.
  - Hvis marken, som en småbiotop er en del af, udgør op til 1 ha, må småbiotopen gerne fylde hele markens areal.

- Du må gerne have flere småbiotoper op til 1 ha inden for samme mark, hvis afstanden imellem hver småbiotop er mindst 5 meter, hvor der inden for de mindst 5 meter samtidig foretages landbrugsaktiviteter, f.eks. i form af slåning eller dyrkning af en afgrøde .

Arealer eller elementer behøver ikke at være sammenhængende så længe, du overholder kriteriet for at modtage grundbetaling i hele kalenderåret.

[Se mere i Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer 2023](#)

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt [Bekendtgørelse nr. 128 af 6. februar 2023 om tilskud til biodiversitet og bæredygtighed for 2023](#):

- § 5, stk. 2 og 4, om fælles bestemmelser om tilskud
- § 10, stk. 2, om markbræmmer
- § 4, stk. 2, om småbiotoper

4.4.1 Arealet må højst være 50 pct. af bedriftens samlede landbrugsareal

Du kan højst indberette 50 pct. af din bedrifts samlede landbrugsareal i ordningen. Det er et kriterie under ordningen og er fastsat for at sikre, at der fortsat er landbrugsproduktion på mindst halvdelen af din bedrift. Hvis du i forvejen har en stor andel af dit landbrugsareal udtaget som følge af projekter – f.eks. udtagningsprojekter, skovprojekter eller lavbundsprojekter – eller hvis de indgår i opfyldelsen af GLM 8, skal du tage højde for det, når du indberetter arealer i denne ordning. Arealer med juletræer og andet ikke-tilskudsberettigede arealer indgår ikke i bedriftens samlede landbrugsareal, og sådanne arealer skal ikke medtages i beregningen af de 50 pct.

Eksempel

En bedrift på 100 ha består af:

- 10 ha miljø- og klimaprojekter
- 15 ha permanente afgrøder, f.eks. lavskov
- 20 ha permanente græsarealer
- 55 ha omdriftsarealer, heraf 5 ha skovlandbrug.

GLM 8-arealet udgør 4 pct. af 55 ha omdriftsareal svarende til 2,2 ha.

Højst 50 pct. af bedriftens produktionsareal under denne ordning på 87,8 ha (bedriftens areal på 100 ha fratrukket arealer med GLM 8 og miljø- og klimaprojekter), hvilket vil sige op til 43,9 ha.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt [Bekendtgørelse nr. 128 af 6. februar 2023 om tilskud til biodiversitet og bæredygtighed for 2023](#):

- § 5, stk. 2, om fælles bestemmelser om tilskud

4.5 Kriterier og forpligtelser for at søge tilskud

Du kan kun søge tilskud, hvis dine arealer overholder kriterierne for bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed. Du skal leve op til kriterierne for at kunne søge ordningen, mens forpligtelserne betegner de aktiviteter, du skal leve op til i ansøgningsåret.

I TABEL 4.1. kan du se, hvilke kriterier og forpligtelser du skal overholde afhængig af, hvilken type ikke-produktivt element, du udlægger.

TABEL 4.1. Hvad er kriterier og forpligtelser i bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed?

Tabellen skal hjælpe med at give et overblik over elementerne, du kan læse uddybende om i dette afsnit.

Element	Kriterie om størrelse	Kriterie om udformning	Kriterie om arealtype	Forpligtelse om landbrugsaktivitet
Slåningbrak	Mindst 0,01 ha	Skal have et plantedække, f.eks. stubmark	Må kun udlægges på omdriftsarealer	Skal slås årligt
Blomsterbrak	Mindst 0,01 ha	Skal bestå af en blomsterblanding (valgfrie plantearter)	Må udlægges på alle areal typer	Jordbehandling og isåning af blomsterblanding
Bestøverbrak	Mindst 0,01 ha	Skal bestå af en blomsterblanding (specifikke plantearter)	Må udlægges på alle areal typer	Jordbehandling og isåning af blomsterblanding
Markbræmme	Mindst 0,01 ha	Mellem 1 og 20 meter bred	Må udlægges på omdriftsareal	Skal årligt slås
Markbræmme med blomster	Mindst 0,01 ha	Mellem 1 og 20 meter bred	Må udlægges på alle areal typer	Jordbehandling og isåning af blomsterblanding
Småbiotop	Mindst 0,01 ha og højst 1,00 ha	Plantedækket må bestå af uslået græs urter etc., spildkorn/frø, træer og buske eller være vådt	Må udlægges på alle areal typer	Ingen udførelse af landbrugsaktivitet. Ved mere end 75 pct. kronedække er afgræsning dog tilladt

Vær opmærksom på, at der for økologiske arealer gælder særlige krav til anvendelse af økologiske frø og plantematerialer.

[Se mere i Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion](#)

4.5.1 Hvad gælder for slåningsbrak (forårsslåning eller sommerslåning)?

Braklagte arealer er landbrugsarealer i omdrift, som du i en periode tager ud af den landbrugsmæssige produktion. Slåningsbrak udlagt under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed følger forpligtelser for slåningsbrak under GLM 8.

Under denne ordning må du ikke bruge marker med slåningsbrak til produktion i hele kalenderåret. Det betyder, at du ikke må omlægge til en vintersæd- eller vårafgrøde i løbet af kalenderåret.

Derudover må du ikke gødske eller sprøjte brakarealet. Selektiv bekæmpelse af kæmpebjørneklo er undtaget, hvis du er forpligtet til at bekæmpe kæmpebjørneklo gennem en indsatsplan i din kommune.

Plantedækket på en brakmark kan bestå af sidste års stubmark, der er blevet liggende, et græsplantedække eller være sidste års blomsterblanding (f.eks. fra en tidligere indberettet blomster- og eller bestøverbrakmark).

Under denne ordning forbliver arealer med slåningsbrak omdrift og bliver derfor ikke til permanent græs efter fem år. Det er modsat arealer med slåningsbrak, du udelukkende søger grundbetaling til.

Hvis du slår din brakmark i forbudsperioden fra 1. maj til 31. juli, vil din brakmark blive underkendt som et brakareal under denne ordning, og der kan eventuelt beregnes en sanktion. Du vil fortsat kunne modtage grundbetaling til marken, da arealet automatisk ændres fra afgrøden 'brak' til f.eks. græs uden kvælstofnorm.

Landbrugsarealer med solceller kan ikke anvendes under denne ordning. Hvis det er muligt at slå eller jordbehandle og udså en blomsterblanding på arealer mellem solcellepaneler, kan disse arealer tegnes ind som selvstændige marker. På den måde kan arealer mellem solcellepaneler potentielt indgå i denne ordning. Vær dog opmærksom på, at for at modtage grundbetaling skal arealer minimum være 0,3 ha eller overholde regler om sammenhængende arealer.

[Se afsnit 6.4.1 og 6.4.2 i Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer](#)

4.5.2 Hvad gælder for blomsterbrak?

Blomsterbrak udlagt under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed følger forpligtelserne for blomsterbrak under GLM 8.

Arealer med blomsterbrak anvendt under denne ordning må ikke omlægges til en vintersæd- eller vårafgrøde i hele kalenderåret.

Derudover må du ikke gødske eller sprøjte blomsterbrak arealet. Selektiv bekæmpelse af kæmpebjørneklo er undtaget, hvis du er forpligtet til at bekæmpe kæmpebjørneklo gennem en indsatsplan i din kommune.

Du må udlægge blomsterbrak på alle arealtyper. Arealer, du etablerer med blomsterbrak, får status som omdrift.

[Se afsnit 6.4.1 og 6.4.3 i Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer](#)

4.5.3 Hvad gælder for bestøverbrak?

Bestøverbrak udlagt under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed følger forpligtelserne for bestøverbrak under GLM 8.

Arealer med bestøverbrak anvendt under denne ordning må ikke omlægges til en vintersæd- eller vårafgrøde i hele kalenderåret.

Derudover må du ikke gødske eller sprøjte bestøverbrak arealet. Selektiv bekæmpelse af kæmpebjørneklo er undtaget, hvis du er forpligtet til at bekæmpe kæmpebjørneklo gennem en indsatsplan i din kommune.

Du må udlægge bestøverbrak på alle arealtyper. Arealer, du har indberettet og etableret med bestøverbrak, får status som omdrift.

[Se afsnit 6.4.1 og 6.4.4 i Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer](#)

4.5.4 Hvad gælder for markbræmmer?

Markbræmmer udlagt under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed følger forpligtelserne for markbræmmer anvendt til at opfylde GLM 8.

Derudover må du ikke gødske eller sprøjte markbræmmen. Selektiv bekæmpelse af kæmpebjørneklo er undtaget, hvis du er forpligtet til at bekæmpe kæmpebjørneklo gennem en indsatsplan i din kommune.

Plantedækket på en markbræmme kan bestå af sidste års stubmark, der er blevet liggende, være en tidligere græsmark eller være sidste års blomsterblanding (f.eks. fra en tidligere indberettet blomster- og eller bestøverbrakmark).

Der er nogle forskelle fra grundbetalingsordningen, du skal være opmærksom på. I modsætning til markbræmmer, som du alene modtager grundbetaling for, må du ikke omlægge markbræmmer under denne ordning til en vintersæd- eller vårafgrøde i løbet af kalenderåret. Derudover er der en forbudsperiode fra 1. maj til og med 31. juni, hvor du ikke må slå plantedækket af hensyn til yngleperioden for markens vildt- og fuglebestand.

Du kan kun udlægge markbræmmer på omdriftsarealer. Vær opmærksom på, at markbræmmen ikke må udgøre mere end 50 pct. af det omdriftsareal, som markbræmmen ligger på. Hvis du etablerer markbræmmer med blomster på arealer med permanent græs eller permanente afgrøder, som er tilstødende et omdriftsareal, omklassificeres arealet til et omdriftsareal og føres ind i omdriftsmarkblokken, fordi plantedækket brydes ved, at der sker jordbehandling og isåning af en blomsterblanding. I den forbindelse skal du være opmærksom på, at dette ændrer størrelsen på dine arealer, hvilket kan påvirke, om du fortsat kan modtage grundbetaling til arealet, da de skal være mindst 0,3 ha eller sammenhængende med andre marker være mindst 0,3 ha for at være berettiget til grundbetaling og derved også til denne bio-ordning.

Det er et kriterie for at modtage tilskud til markbræmmer, at markbræmmerne maksimalt udgør 50 pct. af marken, de er beliggende på. Det betyder i praksis, at når du indberetter en mark som markbræmme, skal der ligge et tilstødende omdriftsareal direkte op ad markbræmmen på dens længste led, der er større end den indberettede markbræmme.

Du kan ikke modtage tilskud under denne ordning til 3-metersbræmmer, der er udlagt efter GLM 4 og eventuelt anvendt til at opfylde GLM 8. Den del af din markbræmme, som overlapper med 3-metersbræmmen, medregnes ikke til det tilskudsberettigede areal under denne ordning.

Hvis du har landbrugsarealer med solceller gælder samme regler, som beskrevet i afsnit 4.5.1.

[Se afsnit 5.1.2 og 6.13.1 i Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer 2023](#)

[Læs mere om GLM 4 og GLM 8 i Vejledning om konditionalitet – Miljøområdet](#)

4.5.5 Hvad gælder for småbiotoper under ordningen?

Fra 2023 har du mulighed for at udtage dele eller hele marker (op til 1 ha) under denne ordning, som du helt friholder fra produktion og landbrugsaktiviteter. De urørte levesteder kaldes 'småbiotoper' og er nye områder, der enten er etableret eller naturligt opstået på et tilskudsberettiget landbrugsareal. En urørt småbiotop kan være med til skabe et større fødegrundlag for markens vilde dyr, fugle og insekter. Har du tidligere anvendt vildt- og bivenlige tiltag, så kan du med fordel anvende dem som en småbiotop under denne bio-ordning.

Du kan læse i afsnit 6.10.1.2 i Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer 2023, hvilke vildt- og bivenlige tiltag, du kan få tilskud til under denne ordning.

[Læs Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer 2023](#)

På en småbiotop må du gerne plante f.eks. træer og buske, hvis det har til formål at give biodiversitet og ikke produktion. Du må også gerne etablere en sø ved f.eks. at stoppe dræningen eller grave et hul med det formål at skabe en småbiotop.

En småbiotop er ikke det samme som eksisterende markkrat (synligt tilstede på arealet på luftfoto fra 2022). Du kan ikke anvende markkrat under denne ordning.

[Du kan læse mere om markkrat i Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer 2023](#)

4.5.5.1 Plantedækket på småbiotoper

Plantedækket på en småbiotop kan bestå af sidste års stubmark, der er blevet liggende, være en tidligere brugt græsmark eller være sidste års blomsterblanding (f.eks. fra en tidligere indberettet blomster- og eller bestøverbrakmark). Du har også mulighed for at jordbehandle din småbiotop, hvis det sker i forbindelse med enten vådgøring, tilplantning af træer og buske og/eller tilplantning af et plantedække, som dog ikke er en produktionsafgrøde.

Småbiotopen skal kunne skelnes tydeligt fra den tilstødende mark. Det gør du f.eks. ved at sikre dig, at plantedækket er tydeligt forskelligt, eller at småbiotopen er afgrænset af f.eks. et hegn, en plovfure eller hegnspæle.

4.5.5.2 Størrelse og forpligtelser for småbiotoper

Kriterierne for størrelsen af en småbiotop er, at den må ikke være mindre end 0,01 ha (100m²) eller større end 1,00 ha. Hvis du udlægger flere småbiotoper på samme mark, skal der være mindst 5 meter mellem dem. Småbiotoper anses som sammenhængende, hvis der er mindre end 5 meter mellem dem- Dette afstandskrav gælder også til øvrige småbiotoper, som er anvendt til andre formål under GLM 8 og grundbetaling.

På marker med småbiotoper skal du på arealet uden småbiotoper overholde de forpligtelser, der gælder for den arealtype, der er indberettet på arealet. Hvis der er flere småbiotoper på en mark skal du også overholde forpligtelser på de passager, der er mellem småbiotoperne. Det vil sige, at hvis der er indberettet småbiotoper på et areal med græs i omdrift, så skal arealet med græs overholde forpligtelser for græs. Det samme gælder for arealer med brak.

4.5.5.3 Du skal tegne småbiotoper ind

Du skal tegne din småbiotop præcist i Internet Markkort (IMK). Hvis din småbiotop udgør en hel mark, skal du stadig tegne en hovedmark under din tegning af småbiotopen. På hovedmarken skal du bruge eksisterende afgrødekoder. Hvis arealet er i omdrift, anbefaler vi, at du indberetter en afgrødekode for brak. Hvis arealet er permanent græs, skal du indberette arealet med én af de afgrødekoderne for permanent græs uden norm.

Du kan udlægge småbiotoper på alle arealtyper. Det vil sige på omdriftsarealer, permanent græs og permanente afgrøder. Vi betragter småbiotoper som en del af den mark, de er placeret på. Derfor vil et areal med en småbiotop have samme status som den øvrige mark. Det betyder, at hvis den omkringliggende mark opnår status som permanent græs, vil småbiotopen også få status som permanent græs.

Hvis du udlægger en småbiotop på et areal med lavskov, skal der være synlig forskel på arealet, som er tegnet ind som en småbiotop, og det omkringliggende areal, der er indberettet som lavskov. Tilskud for småbiotoper er betinget af, at de ikke udsættes for nogen former for produktion eller landbrugsaktiviteter, der er tilknyttet produktion i ansøgningsåret. På arealer med lavskovstræer sker der en årlig vedproduktion i alle årene mellem plantning og stævning. Derfor kan lavskovstræerne på arealet med lavskov ikke tegnes ind som en småbiotop. Arealerne omkring træerne kan dog godt tegnes ind som en småbiotop så længe, at arealet består af noget andet end lavskovstræer som for eksempel højt græs eller vand. Med henblik på at leve op til krav om landbrugsaktiviteter på lavskov, skal du fortsat sikre dig, at lavskovstræerne ikke gror til.

Ligesom for arealer med lavskov skal småbiotoper, der er tegnet ind på arealer med frugt, bær og nødde træer og buske, også være synlig forskellig for arealet med træerne og buskene, som forklaret for lavskov.

4.5.5.4 Du må ikke udføre landbrugsaktiviteter

Det er en forpligtelse under bio-ordning biodiversitet & bæredygtighed, at du ikke må bruge en småbiotop produktionsmæssigt. Du må heller ikke udføre landbrugsaktiviteter på en småbiotop i hele kalenderåret.

Består småbiotopen af mere end 75 pct. træer og buske – målt ud fra kronedækkets areal – eller er vådgjort, må småbiotopen undtagelsesvist gerne afgræsses. Hvis du lader dine småbiotoper afgræsse, så skal du være opmærksom på, at dyrene ikke også afgræsser plantematerialet af eventuelt tilstødende brakmarker eller markbræmmer under denne ordning. Muligheden for afgræsning af en småbiotop må dog ikke beskadige træerne og buskene i en sådan grad, at der er risiko for, at træerne eller buskene ikke kan overleve eller er blevet fjernet. Derfor skal husdyrene også have adgang til et tilstødende areal, så småbiotopen ikke bliver beskadiget. Du behøver ikke at indhegne småbiotopen, hvis den støder op til en produktionsmark, som f.eks. en græsmark eller et tilsagnsareal, hvor afgræsning er tilladt.

4.5.5.5 Du må ikke bruge pesticider (sprøjtemidler)

Du må ikke bruge pesticider under denne ordning, heller ikke til nedvisning af afgrøden til etablering af næste års afgrøde. Du kan i stedet lave en selektiv afslåning af de uønskede plantearter. Du må dog gerne selektiv nedvisne kæmpebjørneklo, som er omfattet af en kommunal indsatsplan.

4.5.5.6 Hvilke tiltag kan forbedre biodiversiteten?

Du har mulighed for at forbedre biodiversiteten på småbiotoperne ved f.eks. at udlægge halmballer og små stendynger, så de fungerer som et overvintringssted for insekter og andre dyr. Vær dog opmærksom på, at halmballer eller andre landbrugsprodukter kun er tilladt, hvis du ikke bruger dem produktionsmæssigt. Det kan du f.eks. sikre ved at klippe ballesnor eller -net på halmballen eller ved at sprede halmballerne jævnt på arealet, dog uden at de noget sted på småbiotopen optager et sammenhængende areal på over 0,01 ha. Det er ikke tilladt at anvende småbiotoper som deponering.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt [Bekendtgørelse nr. 128 af 6. februar 2023 om tilskud til biodiversitet og bæredygtighed for 2023](#):

- § 8 om småbiotoper, stk. 2 og 3
- § 9 om braklagte arealer og markbræmmer, stk. 2 og 3
- § 10 om markbræmmer, stk. 2

4.6 Der er ingen gødskningsnorm til arealer under ordningen

Du må ikke bruge arealer under denne ordning produktionsmæssigt, og de har derfor ikke en gødskningsnorm.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt [Bekendtgørelse nr. 128 af 6. februar 2023 om tilskud til biodiversitet og bæredygtighed for 2023](#):

- § 10 om pesticider, stk. 3

4.7 Det skal du gøre, hvis der sker ændringer i løbet af året

Det er et kriterie, at arealerne under ordningen er tilskudsberettiget til grundbetaling i hele kalenderåret. Hvis forpligtelserne under grundbetaling ikke er opfyldt på et areal hele året, skal du trække hele marken, eller den del af marken, der ikke er tilskudsberettiget, ud af din ansøgning. Det kan f.eks. være:

- Ved ekspropriation
- Ved længevarende udnyttelse til andet formål, f.eks. drænarbejde, rørnedlægning m.m.
- Ved etablering af en menneskeskabt anlægskonstruktion
- Hvis du ikke har mulighed at udføre en landbrugsaktivitet på en brakmark eller en markbræmme, f.eks. ved permanent vandlidende forhold
- Hvis du tilplanter arealet med en ikke-støtteberettiget afgrøde, som f.eks. juletræer og pyntegrønt
- Hvis du under kontrol er gjort opmærksom på, at du ikke overholder GLM 8-kravene, kan du inden ændringsfristen sende en ændring ind til dit fællesskema, hvor det fremgår hvilke arealer, du i stedet vil anvende til at opfylde GLM 8-kravene og samtidig nedskrive det areal, hvortil du søger tilskud under ordningen biodiversitet & bæredygtighed.

Det er den landbruger, der har indberettet arealet i sit fællesskema, der har ansvaret for, at arealet er tilskudsberettiget i hele kalenderåret. Det gælder også ved salg eller bortforpagtning efter ansøgningsfristen.

Se hvordan du trækker marker ud af din ansøgning eller reducerer marker i Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer 2023.

[Læs Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer 2023](#)

4.7.1 Hvornår kan du ændre afgrødekode?

Du kan til og med ændringsfristen ændre afgrødekoder eller op- og nedskrive arealer fra ansøgningen. Efter ændringsfristen kan du ikke tilføje arealer eller skifte afgrødekoder på dine arealer. Det gælder alle afgrødekoder.

Det er vigtigt for vores kontrol af afgrøderotationen på dine marker, at du indberetter afgrøderne på marken korrekt ved ansøgningens indgivelse.

Hvis vi i den satellitbaserede kontrol klassificerer en anden afgrøde end den indberettede på en mark, og det har betydning for din ansøgning, vil du modtage et høringsbrev. I forbindelse med denne høring

kan du sende geo-refererede billeder ind til os eller sende en ændring til dit fællesskema. Når du sender denne ændring, er det også muligt at ændre afgrødekoden på de marker, som høringen handler om. Har du modtaget en høring vedrørende den indberettede afgrødekode på en mark, har du altså mulighed for at ændre afgrødekode inden for høringsfristen, også selvom dette sker efter ændringsfristen.

Du kan som udgangspunkt trække din ansøgning til arealet tilbage på ethvert tidspunkt. Du kan dog ikke trække ansøgningen tilbage for arealet efter den 25. oktober 2023.

[Læs mere i Vejledning om kontrol og administrative sanktioner 2023](#)

5. Hvilke tilskud kan du søge til samme areal?

I dette afsnit kan du læse, hvad du kan kombinere bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed med.

5.1 Sammenhæng til andre ordninger

Du kan kun kombinere tilskud under denne ordning med grundbetaling og ø-støtte.

Du kan altså ikke få tilskud til følgende samtidig med bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed:

- Arealer under bio-ordningen ekstensivering med slæt
- Arealer under bio-ordningen varieret planteproduktion
- Arealer under bio-ordningen miljø- og klimavenligt græs
- Arealer under bio-ordningen økologisk arealstøtte
- Arealer omfattet af tilsagn om tilskud til miljøvenligt landbrug og til miljø- og klimavenligt landbrug.
- Arealer, der indgår i et minivådområde med omkringliggende areal, der er etableret med tilskud i medfør af anden lovgivning.

Det er muligt at søge tilskud til bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed på arealer omfattet af tilsagn om økologisk arealtilskud. Du kan så ikke få udbetalt Økologisk Arealtilskud på arealet. Du skal huske, at du fortsat skal opfylde betingelser for tilsagn om Økologisk Arealtilskud, herunder anmelde tilsagnsarealet i fællesskemaet.

Du kan læse mere i [Vejledning om Økologisk Arealtilskud](#).

Du kan se en oversigt over alle tilskudsberettigede arealordninger på Landbrugsstyrelsens hjemmeside. Her får du et overblik på tværs af tilskudsordninger, så du kan se muligheder og begrænsninger for kombination af arealordninger på samme mark.

[Se, hvilke tilskud du kan kombinere på dit areal i 2023](#)

5.2 Sammenhæng med konditionalitet

Du kan kun modtage tilskud under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed, hvis du opfylder GLM 8-kravet om, at du skal udlægge mindst 4 pct. ikke-produktive elementer på dine omdriftsarealer.

Viser det sig ved kontrolbesøg, at du ikke opfylder GLM 8-kravet, har du mulighed for at udpege erstatningsarealer, som opfylder betingelserne for GLM 8-arealer.

Hvis du kun råder over erstatningsarealer, som er indberettet under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed, får du fortsat grundbetaling for arealerne, men du mister tilskuddet under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed for de arealer, som overføres til GLM 8. Du kan også få en administrativ sanktion, som afhænger af, hvor stor forskellen er på det areal, du har meldt ind i ordningen og det areal, der i praksis kan indgå i ordningen.

Du kan læse mere om de overordnede regler for kontrol og sanktion i Vejledning om kontrol og administrative sanktioner 2023.

[Læs Vejledning om kontrol og administrative sanktioner 2023](#)

6. Kontrol og administrative sanktioner

Når du søger om tilskud under en arealbaseret eller animalsk ordning, kontrollerer vi din ansøgning administrativt. Vi undersøger blandt andet, om du opfylder betingelserne for tilskud, ud fra de oplysninger du har indberettet. Vi bruger satellitbaseret kontrol til at kontrollere forhold på stedet i forhold til grundbetaling, tilskud til stivelseskartofler, ø-støtte og bio-ordningerne. I nogle tilfælde vil vi supplere denne administrative kontrol med kontrolbesøg på en mindre del af bedrifterne, da der kan være specifikke tilskudsbetingelser for den pågældende ordning, som vi ikke kan kontrollere med satellitdata. Vi kommer på kontrolbesøg på en mindre del af bedrifterne, fordi der er ordninger og betingelser, som ikke er omfattet af den satellitbaserede kontrol.

Du kan læse mere om de overordnede regler for kontrol og sanktion i Vejledning om kontrol og administrative sanktioner 2023.

[Læs Vejledning om kontrol og administrative sanktioner 2023](#)

Ved overtrædelser af reglerne og beregning af administrative sanktioner skelner vi mellem "kriterier for at få tilskud" og "forpligtelser".

6.1 Kriterier for at få tilskud

"Kriterier for at få tilskud" er de overordnede betingelser, der skal være opfyldt, for at du kan få tilskud. Kriterierne kan f.eks. være, at du skal være aktiv landbruger, at du skal have rådighed over de arealer, du søger om tilskud til, og at arealerne ikke må ligge i bestemte områder (Natura 2000, §3-områder osv.). For alle bio-ordninger er det ligeledes et kriterie, at forpligtelserne i grundbetalingsordningen overholdes. Hvis du ikke opfylder et eller flere kriterier for et areal, kan arealet ikke medtages i det, som vi kalder "det godkendte, ansøgte areal".

6.2 Forpligtelser

Under hver ordning er der nogle handlinger, du skal udføre eller ikke må udføre – det kalder vi forpligtelser. Hvis du på et areal ikke opfylder de forpligtelser, som gælder under ordningen, bortfalder tilskuddet for arealet helt eller delvist. Herudover kan du få en administrativ sanktion, som afhænger af alvoren, omfanget og varigheden af de forpligtelser, du ikke har overholdt. Hvis du på et areal ikke opfylder de forpligtelser, som gælder under ordningen, bortfalder tilskuddet for arealet helt eller delvist. Herudover kan du få en administrativ sanktion, som afhænger af alvoren, omfanget og varigheden af de forpligtelser, du ikke har overholdt.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt [Bekendtgørelse nr. 128 af 6. februar 2023 om tilskud til biodiversitet og bæredygtighed for 2023](#):

- § 14 om kontrol og administrative sanktioner

7. Andre regler, du skal kende

7.1 Husk nationale bestemmelser ved etablering af småbiotoper

I forbindelse med etablering af småbiotoper fra 2023, under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed og til GLM 8-kravet, skal du være opmærksom på øvrige nationale bestemmelser, som kan gælde for dine småbiotoper. Det kan f.eks. være naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttelse af bestemte naturtyper og tilsvarende i naturtypebekendtgørelsen.

Så længe, at en småbiotop er underlagt en helårlig forpligtelse om ikke at kunne være omfattet af en landbrugsmæssig udnyttelse, vil småbiotoperne heller ikke samtidig kunne være underlagt en national bestemmelse. Af hensyn til f.eks. naturbeskyttelseslovens bestemmelser, har du har op til 1 år ('1-årsreglen') efter endt forpligtelse til at bringe arealet ind i landbrugsdriften igen, før det eventuelt bliver omfattet af naturbeskyttelseslovens §3. Derudover har du også mulighed for at søge kommunen om permanent genopdyrkningsret til småbiotopen for at undgå en eventuel naturbeskyttelse. Det forudsætter dog, at arealet ikke allerede er omfattet af naturbeskyttelsesloven.

Hvis en småbiotop bliver omfattet af en § 3-registrering efter naturbeskyttelsesloven og samtidig er beliggende på et omdriftsareal, vil du fortsat kunne bruge denne småbiotop til opfyldelse af GLM 8-kravet. En naturbeskyttet småbiotop vil dog ikke kunne anvendes under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed, fordi tilskud under bio-ordninger skal række ud over nationale forpligtelser.

Småbiotoper etableret alene under grundbetalingsordningen er ikke underlagt helårlige forpligtelser og derfor gælder '1 –årsreglen' ikke for sådanne småbiotoper under grundbetalingsordningen.

Vær opmærksom på, at der kan være andre nationale forpligtelser end dem, der er nævnt her. Det er dit ansvar at være informeret om, hvilke nationale regler der gælder for dine arealer. Er du i tvivl, kan du kontakte din kommune.

7.2 Svig med og misbrug af tilskud

Vi kontrollerer ansøgninger om tilskud for svig med EU-midler. Svig defineres i denne sammenhæng som en forsætlig handling, eller en handling du undlader at gøre, der påvirker din ret til at modtage tilskud eller påvirker, hvor meget du kan få i tilskud. Det kan for eksempel være, hvis:

- dokumenter fra dig er misvisende eller forfalskede
- du ikke lever op til en oplysningspligt

- du anvender midler eller investeringer til et andet formål, end de var tiltænkt og bevilget til.

Vi forbeholder os ret til at kontakte tredjeparter med forbindelse til ansøgninger som en del af kontrol for svig.

Vi anmelder sagen til politiet, hvis vi har mistanke om svig. Uanset resultatet af politianmeldelsen kan du helt eller delvist miste tilskuddet, hvis vi modtager en ansøgning fra dig med forfalskede dokumenter, urigtige eller vildledende oplysninger eller ved at fortie oplysninger. Du kan også risikere bøde, udelukkelse fra at søge tilskud, eller at du skal betale tidligere udbetalt tilskud tilbage.

Du skal føre tilsyn med opgaver, som du som tilskudsmodtager får løst af en tredjepart, f.eks. en konsulent. Gør du ikke det, kan det få konsekvens for dit tilskud, selvom det ikke er dig, der har løst opgaven.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- Kapitel 10 i [Lov nr. 1590 af 28. december 2022 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.](#)
- § 289a i [Lovbekendtgørelse nr. 1360 af 28. september 2022 \(Straffeloven\)](#).
- Art. 59 i [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#)

7.3 Omgåelse af kriterier og forpligtelser

Vi kontrollerer også ansøgninger om tilskud for omgåelse af kriterier og forpligtelser. Omgåelse er den betegnelse, vi bruger, hvis en ansøger bevidst forsøger at opnå fordele på grundlag af kunstigt skabte betingelser. Det kan f.eks. være, hvis du deler din bedrift op i flere CVR-numre for at undgå lofter over tilskud for dermed at få mere i tilskud.

Når vi udfører kontrol for omgåelse, ser vi på, om du kan have opnået en konkret økonomisk fordel på baggrund af ejerforhold og relationer til andre ansøgere. Vi vurderer, om dit valg af virksomhedskonstruktion, kun har haft til formål at opnå en fordel.

[Gå til vores sider om omgåelse](#)

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- § Art. 62 og Art. 59 i [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#)

7.4 Force majeure og ekstraordinære omstændigheder

Hvis det på grund af force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder har været umuligt for dig at overholde de krav, der er for at modtage tilskud, kan vi se bort fra den manglende overholdelse, når du opfylder visse krav.

For at vi kan anerkende force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder, skal den indtrufne begivenhed have været en helt usædvanlig situation, som:

- du ikke kunne forudse
- var uden for din kontrol
- reelt har forhindret dig i at opfylde dine forpligtelser.

Du skal desuden, efter vores vurdering, have gjort nok for at sikre dig imod begivenheden.

Vær opmærksom på, at der skal være sammenhæng mellem årsagen til, at du ikke kunne overholde kravene og tidspunktet for force majeure-begivenheden eller den ekstraordinære omstændighed.

Force majeure og andre ekstraordinære omstændigheder kan bl.a. være, hvis:

- tilskudsmodtager er afgået ved døden
- du som tilskudsmodtager er uarbejdsdygtighed i længere tid
- din bedrift i væsentlig grad bliver berørt af en alvorlig naturkatastrofe
- bedriftens stalde bliver ødelagt ved en ulykke
- hele eller dele af din besætning eller dine afgrøder bliver ramt af en sygdom i husdyrpopulationen (en epizooti), en plantesygdom eller en planteskadegører
- du bliver tvunget til at afstå jord eller fast ejendom til staten, altså hvis hele eller en væsentlig del af din bedrift bliver eksproprieret, og ekspropriationen ikke kunne forudses på tidspunktet for, at du sendte din ansøgning.

Eksemplerne er ikke udtømmende, og der vil altid være tale om en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Hvis du eller dit dødsbo vil anmode om force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder, skal vi have skriftligt besked om det senest 15 arbejdsdage efter det tidspunkt, hvor du eller din stedfortræder er i stand til at give en sådan meddelelse.

Vi kan bede dig om yderligere oplysninger, hvis vi har brug for dem for at kunne vurdere sagen.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- §§ 13-15 i [Bekendtgørelse nr. 75 af 26. januar 2023 om kontrol og administrative sanktioner for visse tilskudsordninger under den Europæiske Unions fælles landbrugspolitik](#)
- § 9 i [Bekendtgørelse nr. 74 af 26. januar 2023 om ansøgninger m.v. til visse ordninger for landbrugere i Tast selv i 2023](#)
- Art. 3 og Art. 59 i [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#)

7.5 Vi indsamler og behandler dine data

For at vi kan behandle din ansøgning, behandler vi en række af dine data. Som hovedregel afgiver du disse data i forbindelse med din ansøgning, men i visse tilfælde indhenter vi også data fra andre myndigheder.

Vores adgang til at behandle dine data følger af reglerne for det enkelte tilskud, du søger om.

Vi behandler kun data, der er nødvendige og relevante for det tilskud, der søges. Vi behandler disse data for at sagsbehandle, administrere, udbetale og kontrollere de specifikke tilskud.

I særlige tilfælde kan vi videregive eller offentliggøre dine data. Dog kun hvis vi ved lov er forpligtet til det.

Når vi behandler dine personoplysninger, har du en række rettigheder, blandt andet retten til at søge indsigt i, hvilke personoplysninger vi har registreret om dig. Du har også ret til at få rettet, slettet eller blokeret eventuelt urigtige eller vildledende oplysninger.

[Gå til vores sider med detaljerede oplysninger om vores behandling af dine data](#)

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- Databeskyttelsesforordningen - [Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger mv.](#)
- Databeskyttelsesloven - [Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger \(databeskyttelsesloven\)](#)
- Forvaltningsloven - [Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014](#)
- Offentlighedsloven - [Lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020](#)

7.6 Hvis du vil klage over en afgørelse fra os

Du vil stort set altid kunne klage over vores afgørelser til Miljø- og Fødevarerklagenævnet via deres klageportal. Det vil altid stå beskrevet i den enkelte afgørelse fra os, hvordan du skal gøre, hvis du vil klage.

En klage skal altid sendes inden 4 uger fra den dag, hvor du fik afgørelsen.

Ring eller skriv til os, hvis du er det mindste i tvivl om, hvordan du klager.

Du kan læse mere om reglerne for bl.a. indgivelse af klage, frister, gebyrer m.v., der gælder for Miljø- og Fødevarerklagenævnet, i lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Herudover kan du orientere dig om klageprocessen på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmesider.

8. Retsgrundlag

Reglerne af betydning for bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed findes i følgende forordninger, love og bekendtgørelser:

8.1 EU-regler

- [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2115 af 2. december 2021 om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget \(EGFL\) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne \(ELFUL\), og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1305/2013 og \(EU\) nr. 1307/2013 \(CAP-planforordning\)](#)
- [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#)
- [Kommissionens Delegerede Forordning \(EU\) 2022/1172 af 4. maj 2022 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem i den fælles landbrugspolitik og anvendelse og beregning af administrative sanktioner i forbindelse med konditionalitet](#)
- [Kommissionens Gennemførelsesforordning \(EU\) 2022/1173 af 31. maj 2022 om regler for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 for så vidt angår det integrerede system for forvaltning og kontrol under den fælles landbrugspolitik](#)

8.2 Danske regler

- [Lov nr. 1590 af 28. december 2022 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.](#)
- [Bekendtgørelse nr. 128 af 6. februar 2023 om tilskud til biodiversitet og bæredygtighed for 2023](#)
- [Bekendtgørelse nr. 73 af 27. januar 2023 om konditionalitet for 2023 med senere ændring i Bekendtgørelse nr. 145 af 7. februar 2023. om ændring af bekendtgørelse om konditionalitet for 2023](#)
- [Bekendtgørelse nr. 74 af 26. januar 2023 om ansøgninger m.v. til visse ordninger for landbrugere i Tast selv i 2023](#)
- [Bekendtgørelse nr. 75 af 26. januar 2023 om kontrol og administrative sanktioner for visse tilskudsordninger under den Europæiske Unions fælles landbrugspolitik med senere ændringer i Bekendtgørelse nr. 144 af 7. februar 2023 om ændring af bekendtgørelse om kontrol og administrative sanktioner for visse tilskudsordninger under Den Europæiske Unions fælles landbrugspolitik](#)
- [Bekendtgørelse nr. 131 af 7. februar 2023 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2023](#)

- [Bekendtgørelse nr. 1602 af 28. december 2022 om kundgørelse af Landbrugsstyrelsens kort](#)

Vejledning om tilskud til biodiversitet & bæredygtighed 2023

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

www.lbst.dk